Дата: 10.02.23 Клас: 5-А (2 гр.) Укр.мова Вч.: Харенко Ю.А.

Тема: Типи мовлення: розповідь, опис, роздум. Види розповіді

Мета уроку:навчити розрізняти типи висловлювання відповідно до основних ознак розповіді, опису, роздуму; сформувати в учнів уявлення про типи висловлювання та їх особливості; розвивати творчі здібності, логічне й образотворче мислення, пам'ять, відчуття слова, усне та писемне мовлення учнів; збагачувати словниковий запас учнів; виховувати ввічливість, культуру спілкування, повагу до співрозмовника.

Хід уроку

І. Актуалізація мотиваційних резервів з тем

Пригадайте:

що означають такі поняття:

- мовлення;
- комунікація;
- мовленнєва діяльність;
- слово;
- словосполучення;
- речення;
- текст;
- -типи мовлення.

З'ясуйте за тлумачним словником значення слова «комунікація» (усно).

Пригадайте вивчений матеріал:

Розгляньте таблицю «Типи мовлення та їх ознаки»

Типи мовлення	Основна функція	На яке питання дається відповідь у висловлюванні	Будова висловлювання
Розповідь	Повідомлення про події	Про що? Що робить персонаж? Що відбулося?	Початок дії, розвиток дії, кінець дії
Опис	Словесне зображення предмета, істот, явищ природи	Який? Яким є предмет, істота, місцевість, явище природи?	Назва предмета, явища; головні ознаки; власне враження
Роздум	Доведення або	<i>Чому?</i> Чому предмет	Основне твердження (теза), докази (аргументи), висновки

|--|

Залежно від типу висловлювання тексти можуть належати до різних типів мовлення: опису, розповіді чи роздуму (міркування). Тексти цих типів мовлення відрізняються один від одного структурою, засобами зв'язку між складовими частинами.

В описі говориться про ознаки предмета, особи, місцевості, явища природи тощо, в розповіді - про послідовні в часі дії, в роздумі - про причини ознак і подій.

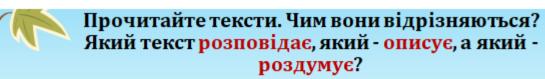
Зверніть увагу!

Текст рідко буває однотипним, у ньому можуть поєднуватися різні типи мовлення. Наприклад: розповідь з елементами опису, розповідь з елементами роздуму та інше.

Розповідь — це висловлення про події, які відбулися, відбуваються чи будуть відбуватися в певній послідовності.

До тексту-розповіді можна поставити загальне питання що сталося?

Розповідь має такі різновиди: повідомлення, оповідання, відповідь, найменування, перелік, оголошення (записати у зошит).

Іде дощ

Давно вже не дощило... Та раптом налетіли хмари. Важкі краплі застукотіли по дахах. Усі зраділи дощу. Ожили сади, луги, поля. Усе зазеленіло.

Дощ

Ллє дощ. Із густих хмар все падають і падають масивні краплі. Вони барабанять по дахах, шумлять у листі... З вікон стікають численні струмочки, а на асфальті дрижать калюжі.

Чому потрібен дощ?

Дощ надзвичайно потрібен землі. Коли довго немає дощу, земля висихає, трава і дерева вкриваються пилюкою, і всі рослини чекають вологи. Якщо дощу нема дуже довго, то засуха може знищити посіви. Але коли дощі приходять вчасно, то зріє багатий урожай, на радість людям.

Пошукова робота (усно)

Прочитайте уривок із казки. Поставте до висловлювання загальне питання. До якого типу мовлення слід його віднести?

Сів Іван-царенко у саду й чекає. За годину він побачив Жарптицю. Тоді Іван міцно ехопив її за хвіст.

Жар-птиця вирвалася з Іванових рук. Залишила вона в Івановій руці лише одну маленьку золоту пір'їнку.

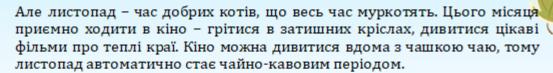
Вправа. Прочитайте текст. Визначте тип мовлення (усно). Випишіть з тексту 10 словосполучень, розберіть їх за головними і залежними словами.

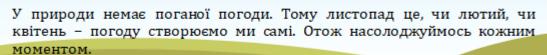

Наприклад:

Листопад в моєму місті

Листопад – останній місяць осені, попереду нас чекає зима, але не варто впадати у відчай. Так, в листопаді нас можуть промочити незліченні дощі. Автомобілі спробують облити з ніг до голови водою з калюж. Парасольки будуть ламатися, рватися і відлітати геть.

Домашнє завдання

Прочитайте текст. Випишіть іменники та займенники з тексту. Роботу надсилати вчителю у Human.

Осінній вечір

На міські вулиці швидко опустилася темрява. Насувається негода. Я повертаюся додому. Заходжу додому, а в кімнатах вже зовсім темно. Вмикаю комп'ютер, заварюю собі чаю.

Батьків ще немає вдома. Сестра після університету десь тиняється. Напевно, сидить у подруги. Адже на вулиці погода не для гуляння. Потрібно зробити уроки, але не хочеться. Хочеться відволіктися від похмурого вечора.

Але от вся родина зібралася разом. На вулиці все-таки пішов затяжний дощ. А в нас удома затишно та тепло, скрізь горить світло. З кухні доносяться смачні запахи: це мама готує вечерю.

Тато п'є каву. Ми з ним розмовляємо. Я радий, що цей осінній вечір проводжу зі своєю сім'єю.